Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра світової літератури

Програма екзамену дисципліни
Світовий літературний канон у кросс-культурній перспективі

Спеціальність:
035 ***Філологія***
Спеціалізація:
035.01 ***Українська мова та література***
Освітньо-професійна програма:
035.01.04 ***Зарубіжна література та світова художня культура***
Освітній рівень: ***<u>другий (магістерський)</u>***
V курс
Форма проведення: письмова (на платформі MOODLE). Екзаменаційний білет містить два питання.
Тривалість проведення: 2 години
Максимальна кількість балів: 40 балів (перше питання – 15 балів; друге питання – 25 балів)

Орієнтовний перелік питань

1. Назвіть та охарактеризуйте найголовніші соціальні функції літератури в Європі (згідно дослідження Інституту європейських культур, 1995-2002 рр.).
2. Мотив «вічного тривання» творчої спадщини письменника в пам'яті прийдешніх поколінь (на матеріалі оди Горація «До Мельпомени»).
3. Поясніть значення таких соціокультурних функцій художньої літератури і літературної освіти в Україні: інтегративна (націєтворча); гностико-акумулятивна; політична.
4. Інтертекстуальність та її втілення в конкретних творах (за вибором студента).
5. Розкрийте суть соціоадаптаційної та терапевтичної функцій художньої літератури і літературної освіти в Україні.
6. Мотив «exegi monumentum» у творчості В. Шекспіра та його наступників (Дж. Мільтон, Ш. Бодлер, Р. Фергюссон, Р. Бернс, А. Міцкевич…).
7. Зазначте семантику та етимологію поняття «канон».
8. Рецепція і трансформація Горацієвої оди «До Мельпомени» О. Пушкіним (на матеріалі поезії «Я памятник воздвиг себе нерукотворный…»).
9. Дайте визначення понять «канон», «класика», «куррикулум». У чому полягає відмінність між зазначеними поняттями?
10. Естетико-світоглядна полеміка Т. Шевченка з російським імперським каноном у контексті мотиву «пам'ятника».
11. «Західний канон» Гарольда Блума («The Western Canon». Harold Bloom) та його вплив на світову літературу.
12. Утілення мотиву літературного безсмертя Поета в українській літературі (на матеріалі творчості Т. Шевченка, М. Рильського…).

13. Вкажіть орієнтовні критерії для визначення канонічності художнього твору та охарактеризуйте їх.
14. Проаналізуйте художній текст на предмет визначення його канонічності, використовуючи вищезгадані критерії (художній текст за вибором студента).
15. Сучасний стан проблеми літературного канону в світі та Україні.
16. Дифузія елітарної та масової літератури наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть (на матеріалі компаративного аналізу конкретних творів).
17. Проблеми канону та каноноборства в естетичному, політичному й кроскультурному аспектах.
18. Читач як співавтор твору: провідні стратегії та специфіка їхньої реалізації (на матеріалі компаративного аналізу конкретних творів).
19. Гіперрецептивність та інтертекстуальність як провідні риси літератури постмодернізму.
20. Естетика та функції інтертекстуальності в художній літературі кінця ХХ – початку ХХІ століть (на матеріалі конкретних творів).
21. Нонселективність і нонієрархічність як зняття актуальності розмежування масової та елітарної літератури.
22. Твір літератури постмодернізму як гіпертекст (на матеріалі конкретних творів – за вибором студента).
23. «Перекодування» літературного канону в інших художніх парадигмах. Гомогенні та гетерогенні римейки літературного канону.
24. Проаналізуйте римейк «Гномео і Джульєтта».
25. Дослідіть аргументи «каноноборців», які ропрезентують: «gender studies»; «queer (gay) studies»; «black studies».
26. Причини, хід і результати «міксування» жанрів і стилів світової літератури у творах Д. Брауна, У. Еко, П. Зюскінда, К. Р. Сафона або інших письменників.
27. Вектори боротьби з каноном: «cultural studies», постколоніальна критика.
28. «Мейнстрими» художньо-естетичної ситуації та літератури кінця ХХ – початку ХХІ століть: у пошуках нового та втраченого.
29. Сучасні стратегії використання літературного канону в «цифровому» полі: геймизація художньої літератури; мережева література.
30. Провідні риси постмодерністської естетики та їхнє втілення у епічних творах.

Затверджено на засіданні кафедри світової літератури
протокол № 3 від «02» листопада 2022 р.

Завідувач кафедри: **д-р ф. н., доцент Бітківська Г. В.**

Екзаменатор: **к.ф.н., професор Ковбасенко Ю. І.**